

בש"פ 4934/15 - שחר חסן, גולן דנינו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 4934/15

כבוד השופט נ' סולברג

לפני:

1. שחר חסן
2. גולן דנינו

המבקשים:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט
המחוזי מרכז-לוד בעמ"ת 19871-07-15 מיום
12.7.2015 שניתנה על-ידי סגן הנשיא אילן ש' שילה

עו"ד גיא זהבי

בשם המבקשים:

החלטה

*

1. המבקשים הואשמו בקשירת קשר לביצוע עוון (2 עבירות), בקבלת דבר במרמה (למשיב 1 - 4 עבירות, למשיב 2 - 2 עבירות), ובזיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר (למשיב 1 - 2 עבירות, למשיב 2 - עבירה אחת). כתב האישום מדבר בתכנון שתכננו השניים להונות אחרים - בנקים וחברות להשכרת רכב - בכך שהקימו עסק על שם אדם אחר באופן הנחזה כאילו הוקם למטרות עסקיות חוקיות, בהסתירם כי נועד להונאה. באמצעות אותו 'עסק קש' והאדם האחר, נטלו המבקשים הלוואות מבנקים שונים, מתוך כוונה שלא להחזירן. גם כלי רכב רכשו באמצעות חברות מימון, מתוך כוונה שלא לשלם תמורה כספית. המבקשים תכננו כי לכשיתגלה שאין ביכולתו של האדם האחר ושל אותו 'עסק קש' לשלם עבור כלי הרכב וההלוואות, ינקטו לגביהם בהליכי פשיטת רגל ובכך יתחמקו מתשלום.

2. המשיבה ביקשה להורות על הארכת מעצרם של המבקשים עד תום ההליכים, בצינה עבר פלילי קודם של השניים: לחובת המבקש 1 - הרשעה בעבירה של קשירת קשר ועשרות עבירות מרמה, זיוף והונאה בכרטיס אשראי,

בגינה ריצה 14 חודשי מאסר, ושחרר ממאסרו אך ביום 11.5.2014; לחובת המבקש 2 - 3 הרשעות קודמות, אחת מהן בעבירה של קשירת קשר ועשרות עבירות מרמה, זיוף והונאה בכרטיס אשראי, בגינה ריצה 9 חודשי מאסר, ושחרר ממאסרו אך ביום 13.2.2014. בבקשתה ציינה המשיבה כי הרשעתם הקודמת הנ"ל של המבקשים, נבעה מפרשה שבה חברו יחדיו לבצע עבירות הונאה ומרמה. בגין הרשעתם, תלוי ועומד נגדם עונש של מאסר על-תנאי. מעשיהם הלכאוריים על-פי כתב האישום שהוגש נגדם, בד בבד עם עברם הפלילי והרשעתם הנ"ל, כמו גם העובדה שלחובת השניים תלוי ועומד עונש של מאסר על-תנאי, מקימים עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן - החוק). קיים יסוד סביר לחשש שהשניים יסכנו את בטחון הציבור.

3. בית משפט השלום בראשון לציון (השופט הישארם אבו שחאדה), דן בבקשת המשיבה ומצא קיומן של ראיות לכאורה לגבי ארבעת האישומים. לגבי העבירה של קבלת דבר במרמה המיוחסת למבקש 1 באישום הרביעי, נמצא כרסום בראיות. אשר לעילת המעצר, קבע בית המשפט כי עברם של השניים ביחד עם עונש המאסר על-תנאי שלחובתם, מעצים את מסוכנותם. יחד עם זאת, קבע בית המשפט כי יש להשקיף על עילת המעצר גם מאספקלריה רחבה של שחרורם ללא תנאים של מעורבים נוספים באישומים השונים: "הדבר מחייב את בית המשפט לבחון את שאלת השחרור של המשיבים בתנאים מגבילים" (פסקה 16 להחלטה). בהפנותו לפסיקת בית משפט זה, באשר לשחרור ממעצר בעבירות מרמה, החליט בית המשפט המחוזי להורות על שחרורם של שני המבקשים ל"מעצר בית" כנגד הפקדה כספית, התחייבות עצמית, ערבויות צד ג', וצו עיכוב יציאה מן הארץ.

4. המשיבה עררה על החלטת בית משפט השלום לפני בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (סגן הנשיא אילן ש' שילה). בהחלטתו ציין בית המשפט המחוזי את קביעתו הנחרצת של בית משפט השלום על דבר קיומן של ראיות לכאורה להוכחת האישום הראשון, השני והשלישי. לדבריו, אף ללא האישום הרביעי, שיטת העוקץ שבה פעלו המבקשים על-פי כתב האישום, מוכחת לכאורה בראיות, וטענות ספורות שהעלו המבקשים לגבי אותן ראיות, לא נמצא בהן ולא כלום. באשר להבחנה שעמדה ביסוד החלטתו של בית משפט השלום, ציין בית המשפט המחוזי כי יש להבחין בבירור בין נסיבותיהם של המבקשים דן, לבין אלו של כל אחד מן האחרים, ואין הנדון דומה לראיה: "בראש ובראשונה, לשני המשיבים [המבקשים כאן] דן, הרשעה משותפת, בעבירות דומות לעבירות נשוא כתב האישום שבקשר עמה נדונו לעונשי מאסר. סמוך לאחר שסיימו לשאת בעונשם (כחודש ימים) חזרו המשיבים [המבקשים] לסורם והחלו, על-פי הראיות לכאורה, במסכת מעשיהם נושא כתב האישום. למשיבים [למבקשים] כאמור גם מאסר על-תנאי חב-הפעלה. לעומתם, אין למעורבים הרשעות בעברם (למעט הרשעתו של וורל בעבירת אלימות במשפחה), וממילא אף לא תלוי ועומד נגדם עונש מאסר על תנאי. חלקם של המשיבים [המבקשים] בעבירות שבכתב האישום משמעותית הרבה יותר מזה של המעורבים. המשיבים [המבקשים] הם שיזמו את העבירות, הם שתכננו אותן והם שפנו לסלמן ולוורל כדי שיאתרו עבורם אנשי קש. אמנם וורל ידע שמדובר בעוקץ, והוא שהכיר למשיבים [למבקשים] את זמיר, ואף לקח חלק בעוקץ עצמו. אולם, חלקם של שני המעורבים מצומצם במידה רבה מאוד לעומת זה של המשיבים [המבקשים]. ב"כ העוררת [המשיבה כאן] מסר כי בכוונת המדינה להעמיד לדין את וורל, ואף הסביר כי עבירות המסים של וורל הופרדו מתיק החקירה דן. אכן, לא מצאתי בטענה כי לא התבקש מעצרו של וורל עד תום ההליכים, בקשר עם עבירת הסמים, עילה להשוואה עם העבירות הנדונות בעניין זה. בנסיבות שפורטו נראה לכאורה כי מלכתחילה לא קמה חזקת מסוכנות ולא קמה עילה למעצר עד תום ההליכים של וורל בקשר עם מעורבותו בעבירות נשוא כתב האישום שהוגש נגד המשיבים [המבקשים]. אעיר כאן, כי מלכתחילה נעצר וורל לצורכי החקירה, מעצרו הוארך בבית המשפט והוא שוחרר רק לאחר שחלפו שבועיים ויותר. אשר לזמיר: ספק אם ידע מלכתחילה על כוונת העוקץ, ומשפנו אליו המשיבים [המבקשים] הוא החל להפעיל עסק, שלפחות בתקופה הראשונה אכן פעל ואף בצורה רווחית. העוררת [המשיבה] מסכימה כי זמיר אינו שה תמים, אך עדיין בוחנת הגשת כתב אישום נגדו. יצוין כי גם המשיבים [המבקשים] אמרו בהודעותיהם במשטרה כי סיפקו לעסקו של זמיר עבודות. אין ספק כי מידת מעורבותו של זמיר פחותה במידה רבה מזו

של המשיבים [המבקשים] ואף הוא לא הורשע בעבר" (עמוד 4 להחלטה). מסקנתו של בית המשפט המחוזי היתה כי אין מקום להשוות בין המבקשים לבין המעורבים האחרים, ובוודאי שלא לצורך חלופת המעצר, ולאחר שבית המשפט מצא כי קמה נגד המבקשים חזקת מסוכנות. בית המשפט המחוזי ציין גם את הערכת שירות המבחן לגבי המבקש 1, כי מתקיימת בו רמת סיכון גבוהה להישנות של מעורבות בפלילים, ואת העובדה שב"כ המבקש 2 לא כפר בטענת ב"כ המשיבה, כי כך גם לגבי המבקש 2. משכך, נעתר בית המשפט המחוזי לערר והורה על מעצרם של שני המבקשים עד תום ההליכים.

5. מכאן הבקשה למתן רשות ערר, שבה טוענים המבקשים כי מתקיימות בעניינם נסיבות מיוחדות המצדיקות את מתן הרשות. לטענתם, יש צורך להבהיר מחדש מהי "חזקת מסוכנות" ולקבוע כי אינה מתקיימת בהם. יש צורך לקבוע קריטריונים ל"הפליה" או "העדפה" של קבוצת חשודים שחלקם משוחררים ללא תנאי, ונגד אחרים מוגש כתב אישום, והם נעצרים עד תום ההליכים. יש צורך להנחות את בתי המשפט בערכאות הדיוניות מהי הדרך להורות על מעצר ולשלול חירותו של אדם שאשמתו טרם הוכחה, מקום שבו עסקין בעבירות רכוש מסוג עוון. עוד טען ב"כ המבקשים על כך שהחלטותיהם של בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, סותרות אהדדי, כך שזו הפעם הראשונה שבה עוררים המבקשים על החלטת המעצר בעניינם, ואין מדובר אפוא ב'גלגול שלישי'.

6. נתתי דעתי על טענות המבקשים, אך אין בידי לקבלן. הוראת סעיף 53(א1) לחוק, לגבי רשות לערר על החלטת בית משפט מחוזי בערר לפי סעיף 53(א), אינה מבחינה בין החלטה שקיבלה ערר על החלטת בית משפט שלום, לבין החלטה שדחתה ערר שכזה. מכל מקום, ובהתייחס לטענותיו של ב"כ המבקשים בהקשר הנדון, מן הראוי לציין כי אין חשש מפני קיפוח זכויותיהם. את החלטת השחרור יסד בית משפט השלום על נימוק של שחרורם ללא תנאים של מעורבים נוספים. למקרא ההחלטה עולה לכאורה, כי מבלעדי נימוק זה – שעמד בבסיס הערר שנדון בבית המשפט המחוזי – היה בית משפט השלום מגיע גם הוא למסקנה כי דינם של המבקשים להעצר עד תום ההליכים. בשתי ערכאות נדון אפוא עניין זה, ודי בכך.

7. ניסיונו של ב"כ המבקשים לשוות לבקשת הרשות לערר נופך עקרוני, וחשיבות החורגת מעניינם של המבקשים, איננו משכנע. לא מתעורר צורך כלשהו לשוב ולדון בגדרי העניין שלפנינו בטיבה של "חזקת מסוכנות", גם לא בדיני המעצר בעבירות רכוש. הדברים ידועים. ציטטתי לעיל באריכות מהחלטת בית המשפט המחוזי, משום שיש בה מענה הולם לטענותיהם של המבקשים. עניינם, בהקשר של המעצר, שונה מזה של מעורבים אחרים. אין צורך לשוב ולעמוד על ההבדלים, משום שפורטו כאמור לעיל. מדובר בהבדלים של ממש, והם מצדיקים הבחנה בהקשר של המעצר. מוזרה היא הטענה כי לא נשקפת מסוכנות לציבור מפני המבקשים. מעשיהם מעידים עליהם. כאמור, לחובתם הרשעה בתחום דומה, בהיקף ניכר. סמוך לאחר תום ריצוי עונשם, שבו לכאורה לאותו תחום של עשייה פלילית, שפגיעתו רעה ביחידים ובציבור. אין הצדקה להעמיד את הציבור בפני סכנה שכזו, גם אם אין מדובר בסכנה לגוף, אלא "רק" בסכנה לרכוש. קשה ליתן אמון במבקשים, כשלכאורה אין מדובר בכשלון חד-פעמי, אלא ב"תחום התמחות", "עוקץ" חוזר ונשנה, מתוכנן ומתוחכם, כשאינן על המבקשים מורא מפני החוק.

8. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ז באב התשע"ה (12.8.2015).

ש ו פ ט
